

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.

Pentru țărani, prețul folii e scăzut la numai 32 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni. „Foata Interesantă” și „Plugarul Luminat” li-se dau gratuit.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foata Inter.” și „Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit la dl Iohn I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foia la Orăștie se dă de știre prin o cartă postală.

Intre doi ce se ceartă — Sașii se bucură..

— Pe când rândul Ungurilor? —

— Jidanii cu piciorul în scăriță. —

Mare lipsă de înțelegere pentru stările din Ardeal și pentru nevoile vieții noastre de aici, au arătat și arată acele partide politice din vechitul Regat, cari s'au silit și se silesc a ne sparge pe noi Români de aici în 2, în 3, ori mai multe partide de ale lor, cercind să ne înglobeze în acelea..

Noi Români din Ardeal, Bănat și Crișana, prin aceea că am pus în slujbe Români, încă n'am făcut *Țară românească*, așa cum am dorit-o, din acest Ardeal și Bănat. Nul Vechii noștri dușmani, s'ini încă aci între noi! Și-a mai cu școală ca noi, și cu stare materială mai bună ca noi!

Noi trebuia să fim lăsați ca, cel puțin 10 ani, să rămânem *toți una*, avind și acum, și încă mulți ani, un singur front: împotriva dușmanilor noștri de veacuri: Unguri, Sași, Evrei, iar nu front noi unii împotriva altora! Și atunci noi puteam, ba trebuia să fim todeauna partid sprijinitor al guvernului dela București, răzbindu-ne pe ei în nevoile noastre de românizare a acestor plături, și el răzbindu-se pe noi în nevoile lui de guvernare.

Cei dela cari atîrnă aceasta, capii politici dela București, n'au înțeles acest rost al nostru și al vremilor noastre. Ei s'au pus să ne desbîne, pentru a ne atrage în partidele lor. Și acum ce vedem? Lucru trist și fără miate:

Dacă văd că pe noi, desbinați cum suntem, nu ne mai pot avea pe toți la un loc, partidele încep să facă ochi dulci stărilor din Ardeal: Ungurilor, Sașilor, chiar Evreilor!..

Iar aceștia, oameni unși cu toate unsoarele politice, se grăbesc a trage folos din aceea, că noi suntem sfâșiați și unii mergem hats, alii cea..

Iacă ce spun mai nou gazetele: Sașii au pipăit pe la guvern să vadă nu ar ajunge cu ei la o înțelegere în alegeri, căci ei văd, că guvernul e cam certat cu poporul.. *românesc* din Ardeal.. Și atunci merg ei, neamul strein, și se imble. (Ei spun că nu s'au imblat, ci guvernul l-a căutat!)

Și guvernul, văzind că nu stă prea bine în Ardeal, ci-că nu e strein de giadul unei țirgueli de înțelegere cu Sașii. — Impotriva cui? Tot împotriva Partidului Național român din Ardeal, împotriva cărnii aceiași Sași, până la prăbușirea războiului, mergeau mână 'n mână, în dieta din Pesta, cu Ungurii!

Sașii trăgeau mari foloase din vânzarea pieii Românilor din Ardeal la Pesta.

Și azi, cu nu puțină măhnire în suflet vedem, sunt pe cale a ajunge la foloase per'că și mai mari, vânzind aceeași piele a Partidului Național român — la București!..

În țirgutul ce s'a început asupra capului nostru, iacă ce cer Sașii:

1. Școli să se știi, confesionale, la fel îndreptățite cu ale Statului român!..

2. Dreptul de a-și deschide noi școli sășești, primare (începătoare), apoi de mijloc (gimnazii, licee) și școli înalte (universitate?)

3. Statul să plătească pe învățătorii și profesorii lor, dela stat, cu plăși ca a celor de stat.

4. Schimbări în legea agrară (ca să nu li-se lee moștile).

5. Deputați liberali pe cari ei îi vor sprizii, să nu fie din cei prea aspri împotriva streinilor, și să fie om dulce, „bun” cu ei..

Așa-i că nu cer mult? Numai aceea, ca — să fie dumnealor stat în stat, și cel puțin deopotrivă cu nașă românească, susținătoare a statului!..

Azi-mâne guvernul trebuie să le dea răspuns, să le arate, cât le dă în schimb, ca preț pentru capul Românilor din partidul național!..

Iacă cum păcatul celor ce ni au rupt în partide politice, se răzbindă rușinos asupra neamului! Căci guvernele dela București, ajung să cumpere pe streini, folosindu-i împotriva noastră, — tocmai cum o făceau guvernele dela Budapesta.

Frești noștri dela București să nu vadă oare pe ce pantă primejdioasă stăneacă? Se va vedea că o înțeleg ori ba, din răspunsul ce l vor da Sașilor!

De or face și liberali cu Sașii, cum făcu Marghiloman cu Jidanii (vezi articolul de mai jos „Unde mergem”? — apoi stăm bine ee tot!

Vom urmări lacru și vom vorbi despre el cetitorilor și alegătorilor români.

Luati tolagul apostoliei.

Lupta ce se dă în aceste alegeri, e și ea o ciocnire hotărâtoare între noul val de gândire și simțire democratică (cu gândul și priuirea și cu dragostea spre popor) și între vechiul fel de gândire, care ține că țara poate fi condusă numai de o mână de oameni sus puși.

Printre partidele luptătoare pentru adevărate și sincera (nefășirite) democrație, cel mai de frunte, cu mai mîndru trecut, e Partidul Național din Ardeal, Bănat și Crișana.

După 2 ani de ocîrmuire avereacă, care n'a fost decît un jaf și o volnicie, poporul dela noi, care se luase după steaua falsă a Generalului, — s'a întors în măsură mare la vechiul său alușitor și conditor credincios, la Partidul Național.

Ci acest partid cinstit, e sărac, n'are de unde purta toate grelele cheltuieli a alergărilor prin toate colțurile țării și a umplerii satelor cu tipăriuri și fol.

Partide mai bogate (cum e și cel liberal) îl întrec și zăpăcesc poporul.

Acei buni români, cari țineți la Partidul Național, — luați tolagul apostoliei, alergați înșivă dela om la om, ba din sat în sat, și duceți vorba de îmbărbătare și de alipire la vechiul bun Partid Național.

Abonații noștri

din satele unde merg fol mai puțin, vor primi în timpul acesta al alegerilor, câte 2 foli, în loc de una. Cea de a doua să o dea la ait catitor vrednic și inimos din comună, care prin aceasta e rugat a se face apostol al cuviatului nostru bun, cetind „acea foaie la cit mai mulți din jurul său, ba a merge și în vre-un sat vecin unde a auzit că nu prea sunt foli.

Vor fi încunați de laudă și recunoștință din partea nașionii pentru această purtare a lor.

Plângeri.

Cu cât ziua alegerilor se apropie, cu atât asaltul candidaților asupra satelor se înțește, frecările între partide sunt mai aspre, pe alocuri foarte dușmănoase, încăerările chiar aproape.

Din multe părți se dau știri, că administrația (deregătorile) au stăută volnică față de candidații par-

tidelor de împotrivire (opozite), ea Partidul Național și cel țărănesc. Câteva pilde:

— În comuna Cara (jud. Cojocna) s'a dat ordin (poruncă) să fie arestat dl Sever Dan, secretarul Partidului Național, dacă va veni în comună, deși e candidat și are drept a merge între alegători.

— În județul Timiș dati primpretori D. Baltă și Iancu, au fost înlăturați din slujba lor pentru-că nu au primit a face toate pe voia noștor poruncitori liberali, ei fiind cu suflet naționalist.

— Dl Remus Agliceriu, subrevizor școlar în Timișoara, candidat de senator naționalist la Buziaș, a fost chemat telegrafic la București, că e mutat cu slujba acolo!

— Multime de pretori și primpretori, subprefecți, dacă noua stăpînire n'a avut încredere în purtarea lor la alegeri, au fost mutați în alte părți depărlate.

— La Brad s'au luat măsuri de șicșnare a candidatului Partidului Național, dl Procopiu.

Pe aturea la fel.

Alegătorii să și însemneze aceste volnicii ale deregătorilor și să le răspundă în chip înțelept, votând cu atât mai hotărâți cu candidații Naționali, împedecând în libera lor mișcare.

Aceștia le vor fi recunoscători prin aceea, că vor avea o înșută cât mai bravă în sfatul țării, vor fi cu atât mai îndărjiți zbucitorii ai greșelilor guvernului față de popor.

La Orăștie

se dă o luptă strânică între candidatul Partidului Național dl Dr. A. Vlad și candidatul guvernului dl General Moșoiu, Ministru al Comunicațiilor.

Sâmbăta trecută dl General Moșoiu a ținut o adunare populară în care și-a dezvoltat programul, — apoi a pornit să cerceteze comunele din cerc. A cercetat câteva, înainte de a fi chemat să meargă a primi pe Regele Sârbiei.

Curentul pentru Partidul Național e puternic în cerc și candidatul Partidului îl întârește prin cercetarea repejită a tuturor comunelor.

Cu părere de rău aflăm, că în luptă se folosește și la noi arma neteriată a hulei. Se aruncă vorbe urâte, ponosuri cari să mânjească pe unoi, ba pe celalalt din candidați.

Din alte țări.

Din Germania.

Comisi de armate străine (franceze, engleze, americane) se mai află prin orașele germane, ca să controleze pentru a vedea cum își va implini ea îndatoririle ce i-au puruncit prin Contractul de pace.

În orașul Petersdorf din Germania, soldații francezi au dat porunci că cei ce au arme, să le ducă la primărie și să le dea acolo în seamă. De unde nu, se vor face cercetări pe la case, — mai ales pe unde se bănuște cu temei că se găsesc arme.

Fiindcă nu mulți Germani au vrut să și dea armele așa ușor, — patrulile franceze au poruncit să facă cercetări pe la case.

Politia germană a luat însă în apărarea pe cetățenii germani împotriva patrulilor franceze, — și din asta s'au întâmplat încercări sângeroase între soldații francezi și poliștii germani. S'au tras focuri pline de ură. Sunt mulți morți și răniți.

Comisia militară olandă (patrulile statelor biruitoare) au vestit starea de asediu (legea de război) asupra orașului. Cum face cineva ceva, tribunalele militare repede îl judecă și îl trece de pe lume!

Da, — nu-i încă pace!

Cine știe.

ceva despre Toader Oprean mobilizat în 1914 cu Regimentul 24 din Brașov, — să bine voiască a da de știre la Mihail Stăier în Sighișoara, cătănuț A. Vlaicu.

Poșta Redacției.

Dsule I. Cherecheș în Apr. E bine. Sa făcut cum ai dorit. Ești plătit pe 3 luni din 1922.

Dlul R. Milăcan în S. Margh. Fiindcă n'ai pus pe adresă județul, și se află 2 Sănmarghite, — Calendarele au mers la Sănmarghita cea din Solnoc-Dobâca. De aici se expedasera în 15 Ian. în 20 Febr. și s'au dus pe adresa cea bună, dată acum când ai reclamat. Dlul Al. Muntean îi merg foile dela noi.

Un oarecare Tănăse din Poieni, ne scrie în 8 Febr. cerind să-i trimitem 1 volum de Foarte Int și că n'a primit 2 numeri de foaie. Nu putem ști cine ne scrie, căci, după ce toată carta postală a umplut-o cu scrisoare destul de bună, ceteață, — numele de familie l'a scris așa de boerște, că nici d-sa nu l'ar putea ceti, decum noi, care nu știm cine ne scrie. Și cât rugăm pe toți: Scrieți-vă numele și comuna curat, ceteț!

Lăptărie de vânzare.

Lăptăria din str. Berului Nr. 4, din Orăștie, e de vânzare cu toate obiectele ce se în de ea: încălzitor, separator, etc. — A se adresa în casă. (385) 2-3

Nr 129/1922.

Publicație de Licitație.

În baza ordinului Ministerului de Agricultură Direcțiunea Regională a Dementilor, Cluj, Nr. 2003/688 1922 S. F. la Regiunea III Dementială Fărcădinul de Jos, Jud. Hunedoara, se vor vinde prin licitație publică 9100 litre vin și anume:

Din recolta anului 1920, litre 2000.

Din recolta anului 1921 litre 7100, calitate foarte bună.

1. Licitație publică se va face prin oferte închise, scrise în limba română. Plicurile vor fi sigilate.

Ofertele se vor înainta la sediul Regiunii III. Dom. Fărcădinul de Jos cel mai târziu până la 28 Februarie st. n. ora 11 a. m., când va avea loc licitația.

2. Vinul se va transporta în vasele câmpătorului.

3. Ofertele vor trebui să fie însoțite de recușita de consemnare la percepător sau în efecte publice ale Statului reprezentând 10% din valoarea ofertei.

Fărcădinul de Jos, la 15 Febr. 1922.

Șeful regiunii III dom. (395) 1-1 Necetibil.

Anunț!

A sosit:

Fir de aur veritabil (sărmă, de cusut) pentru costume naționale. Se poate procura la firma: (389) 2-3 Nicolie Răchitan Săsciori, (jud. Sibiu).

Subsecretar român n. căsătorit de 24-30 ani, abili aplicare foarte favorabilă la secretariatul din Chereș (jud. Arad). Viitor asigurat. (388) 2-1

Fân prima calitate, e de vânzare în Orăștie, Strada Măierii de Jos, Nr. 1. (390) 2-2

De vânzare:

La Compactoria Ilies în Orăștie să afie de vânzare cărți bisericești, precum Evangheliile legate de lux, și mai simple, Mincii, Evhologion, Pentecostare, Apostoli, Psaltri ș. a. toate legate cu piele. (395) 1-3 Ca „rambară” nu trimitem nimic.

Macolarie nouă.

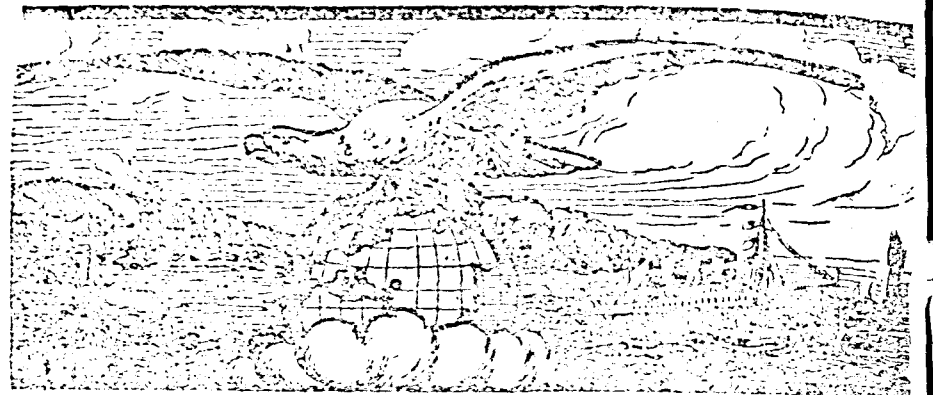
Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public, că am deschis o

măcelărie nouă.

în piața Aurel Vlaicu din Orăștie, lângă hotelul „Coroană”, — unde se găsește zilnic tot felul de carne proaspătă și slăniță. — Rugînd sprijinul onorabilului public, — sunt, cu stîmă:

Arpad Boer, macelar.

(373) 4-6

Banca Centrală

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ, SOCIETATE PE ACȚII

— OLUJ. — Filială principală: Sibiu —

strada Cisnădiei No. 7 etajul al II-lea

Capital Lei 50 milioane. Fond de rezervă L 16 mil.

Centrala în Cluj, Strada Regina Maria Nr. 6.

Edificiul propriu. — Telefon: 788 și 188.

Legături directe cu străinătatea
Mari magazii de mărfuri la toate filialele.

EXPORT-IMPORT

Secția de mărfuri și Secția de cereale importă și exportă, cumpără și vinde tot felul de mărfuri coloniale, de hăcăniz, textile, cereale și produse agronomice.

Secția de Bancă și Secția industrială se ocupă cu totfelul de afaceri bancare, finanțizează, netionalizează și creează noi ramuri de industrii.

Secția de organizare și secția Americană fac acviția și propagandă convenită, dau informații și sfaturi binevoitoare gratuit tuturor acelor care li se adresează.

Asignate și cecuri americane, dolari, precum și libele de depunere dela alte bănci străine, se primesc spre încasare, aducându-se banii la noi fără cheltulală și eliberându-se imediat libele de depunere.

Pentru Depuneri spre fructificare dăm:
în Cont-curent 4% neto
pe libel de depunere cu abdicere reglement. 5% - 5 1/2% neto
pe libel de depunere cu termen fix de 1 an și
după sume mai mari 6% neto
(394) 1- Darea după interese o plătește institutul.

Dolari, asignate și cecuri americane, se primesc spre încasare și depunerile se primesc spre păstrare și fructificare totdeauna sub cele mai favorabile condiții la:
Banca Centrală Cluj str. Regina Maria Nr. 6.
Banca Centrală, Filiala Alba-Iulia (fosta bancă „Julia”)
Banca Centrală, Filiala Arad Piața Boros Béai Nr. 3.
Banca Centrală Filiala Halleg, (f. bancă „Hollogana”)
Banca Centrală, Filiala Oradea-Mare, (f. b. Sentinela)
Banca Centrală, Filiala Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 7. II.
Banca Centrală, Filiala Turda, (f. bancă „Ardeșana”)

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institutul industrial și comercial al noastre. Înființat cu capital curat românesc ardelenesc. — Prin muncă neobosită și civilizată cu rost și-a creat în scurtă vreme un loc de frunte.

La fabrica de cutii de lemn și jucării.
„GLOBUS”
din Orăștie, Piața Regina Maria 22,
se cutii ucentol de tâmplar (mășini), cu abili școlii primară, etate 15 ani, din casă bună. Invajă tel ca se cere la tâmplărie și în fabrică.
A se adresa la fabrică.
(360) 5-5

Fân de vânzare.
În hotarul comunei Nojag (plasa Devel, lângă Săcămbu) sub „Bale Nouă”, se află de vânzare
3 căi de fân.
Cine are voie să l cumpere, că se adreseze la dl
George Iancu,
din Săcămbu,
(jud. Hunedoara).
(381) 3-3

— Unde mergi măi Frate Nicolae?
— Pân' la Stephani în drumul țării, să-mi cumpăr nițel vin, că am auzit că la di-sul să afie vin foarte bun și lesne cu prețul dela Lei 7.50 în mas.
Cine dorește să aibă un vin bun de masă să se adreseze cu încredere la firma Hans Stephani, în Orăștie Drumul țării, unde se poate espăta în mic și mare cu prețul dela Lei 7.50 în mas.
(392) 1-